

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízдила a JUDr. Brigity Chrástilové v právní věci žalobkyně: **V. K.**, proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**, odbor sociální péče a zdravotnictví, se sídlem Mariánské náměstí 2, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 12. 2006, č. j. MHMP 398021/2006, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 18. 9. 2007, č. j. 3 Cad 15/2007 - 51,

takto:

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovaný **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) se včas podanou žalobou domáhala přezkoumání výše označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto odvolání stěžovatelky proti rozhodnutí Úřadu městské části Praha 12 č. j. ODP/NEZ/595/2006/FOL ze dne 13. 9. 2006, jímž byla stěžovatelce snížena opakovaná peněžitá dávka sociální péče. Z obsahu rozsáhlé žaloby je zřejmé, že stěžovatelka brojila proti nedostatečným skutkovým zjištěním žalovaného, resp. proti nedostatku důvodů pro rozhodnutí, tudíž považuje rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Dne 28. 5. 2007 pak stěžovatelka požádala o ustanovení zástupce - advokáta, neboť je bez právního vzdělání a je zcela nemajetná ve stavu hmotné nouze.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 18. 9. 2007, č. j. 3 Cad 15/2007 - 51, návrh na ustanovení zástupce stěžovatelky zamítl. V odůvodnění poukázal na ustanovení § 35

odst. 8 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), podle něhož může předseda senátu navrhovatel (žalobci), u kterého jsou splněny předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, na návrh ustanovit zástupce, jímž může být advokát. K ustanovení zástupce tedy může dojít při současném splnění dvou podmínek, a to jde-li o účastníka, u něhož jsou splněny podmínky pro osvobození od soudních poplatků, a současně je to potřeba k ochraně jeho práv. Městský soud v Praze konstatoval, že v případě stěžovatelky není splněna podmínka druhá. Podle Městského soudu v Praze totiž stěžovatelka formulováním žaloby prokázala, že je schopna adekvátním způsobem uplatňovat svá práva. Usnesení krajského soudu bylo stěžovatelce doručeno dne 18. 10. 2007.

Toto usnesení stěžovatelka dne 1. 11. 2007 napadla kasační stížností, v níž poukazuje na to, že se Městský soud v Praze nedostatečně vypořádal s otázkou, zda ustanovení advokáta vyžaduje její potřeba ochrany práv. Stěžovatelka poukazuje na to, že mezi základní práva a svobody podle čl. 26 odst. 3 Listiny základních práv a svobod náleží právo získávat prostředky pro své životní potřeby prací a občany, kteří toto právo nemohou bez své viny vykonávat, stát v přiměřeném rozsahu hmotně zajišťuje. Stěžovatelka poukazuje na to, že se tak v jejím případě neděje, je tedy nasnadě, že se brání porušování svého základního práva, pročez je podmínka potřebnosti právního zastoupení pro ochranu práv naplněna. S ohledem na ustanovení čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod stěžovatelka považuje též za své právo, aby byla zastoupena od počátku řízení. Dále stěžovatelka odmítá i argument soudu, že je z její žaloby zřejmé, že dokáže svá práva dostatečně hájit sama. Stěžovatelka namítá, že z žaloby není vůbec zřejmé, že ji koncipovala sama, naopak uvádí, že s ohledem na své vzdělání by nebyla sepsání takového textu bez cizí pomoci schopna.

Stěžovatelka je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byla účastnicí řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a tuto kasační stížnost podala včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.). Z kasační stížnosti je možné dovodit, že stěžovatelka uplatňuje důvod kasační stížnosti uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), tedy napadá usnesení krajského soudu pro nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky. Nejvyšší správní soud za této situace napadený rozsudek v mezích řádně uplatněných kasačních důvodů a v rozsahu kasační stížnosti podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. přezkoumal, přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatelka namítá nezákonnost napadeného usnesení, kterou spatřuje v tom, že jí krajský soud měl ustanovit zástupce, neboť podle svého mínění splňuje podmínky pro jeho ustanovení.

Jak již bylo uvedeno, podle ustanovení § 35 odst. 8 s. ř. s., může předseda senátu navrhovatel (žalobci), u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát. Z citace uvedeného zákonného ustanovení vyplývá, že účastníku lze ustanovit zástupce tehdy, jestliže jsou splněny dvě podmínky: 1) jde o účastníka, u něhož jsou dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků a 2) jestliže je to třeba k ochraně jeho zájmů. V projednávané věci krajský soud dospěl k závěru, že nebyla splněna

podmínka druhá. Sporným tedy je, zda stěžovatelka potřebuje zástupce k ochraně svých zájmů.

Stěžovatelka poukazuje na to, že v jejím případě jde ve věci samé o posuzování otázky, která se dotýká jejího základního práva na přiměřené hmotné zabezpečení v případě nemožnosti vykonávat výdělečnou činnost, je tedy zřejmé, že v řízení jde o ochranu jejího základního práva, podmínka potřeby ochrany práv účastníka ve smyslu cit. ustanovení § 35 odst. 8 je tedy splněna. S takovou argumentací se Nejvyšší správní soud nemůže ztotožnit. Ostatně se již dříve obdobnou argumentací v jiném případě stěžovatelky zabýval (věc sp. zn. 6 Ads 84/2006), přičemž neshledává důvodu, proč by se měl od dříve zaujatého názoru odchýlit. Proto Nejvyšší správní soud opětovně konstatuje, že potřebou ochrany práv ve smyslu ustanovení § 35 odst. 8 s. ř. s. není míněno to, že se účastník v soudním řízení domáhá nějakého práva. Potřeba ve smyslu citovaného ustanovení (potřeba být zastupován k hájení vlastních zájmů) musí vyplývat z objektivních okolností nasvědčujících tomu, že účastník v soudním řízení není schopen sám využít procesních nástrojů k ochraně svého práva, jehož se v řízení domáhá. Nejde tedy o zjišťování skutečnosti, že se účastník nějakého práva domáhá, ale o zjišťování skutečnosti, jak se ho domáhá.

Pokud stěžovatelka dále argumentuje tím, že ze žaloby rozhodně nevyplývá, že by ji koncipovala sama, Nejvyšší správní soud podotýká, že tato skutečnost ještě neznamená, že by byla naplněna podmínka potřeby ochrany jejích práv advokátním zastoupením. Ze žaloby, kterou stěžovatelka podala, je nade vší pochybnost zjevné, že jde o velmi kvalifikované podání, které obsahuje všechny předepsané náležitosti žaloby a je schopno meritorního projednání. Stále platí, že svým rozsahem (v tomto případě jednadvacet stran normovaného strojopisu), svou formální, ale i obsahovou úrovní převyšuje podání, která účastníci i s právním vzděláním směřují soudům. Již tento fakt implikuje závěr, že stěžovatelka k hájení svých práv před soudem zastoupení advokáta nepotřebuje, neboť schopnost formulovat žalobní návrh patří k oněm prima facie objektivním okolnostem, které dovolují usuzovat na schopnost účinně hájit svá práva před soudem ve smyslu § 35 odst. 8 s. ř. s. Je přitom nerozhodné, zda svá podání soudu koncipuje sama, či s dopomocí. Rozhodné je, že v době rozhodování Městského soudu v Praze potřebu právního zastoupení advokátem, jak sdílí i Nejvyšší správní soud, neměla.

Co se týče postupu Městského soudu v Praze při zjišťování podmínek podle ustanovení § 35 odst. 8 s. ř. s., Nejvyšší správní soud konstatuje, že tento postup vyplývá ze samotného znění normy. Městský soud v Praze se soustředil na zjištění obou skutkových předpokladů, které mu norma zjišťovat ukládá. Spatřovat v takovém postupu pochybení podle názoru Nejvyššího správního soudu nelze. Už vůbec pak není zřejmé, proč by měl tento postup (zjištění předpokladů pro osvobození od soudních poplatků a posléze potřeby zastoupení k hájení práv), jak naznačuje stěžovatelka, osvědčovat její potřebu zastoupení advokátem.

Kasační stížnost stěžovatelky tedy neshledal Nejvyšší správní soud za této situace důvodnou, a proto mu nezbylo, než dle § 110 odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost zamítnout.

Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že podle konstantní judikatury tohoto soudu v případech, kdy předmětem řízení je posouzení podmínek pro ustanovení zástupce soudem, není v řízení o kasační stížnosti zastoupení advokátem vyžadováno.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s ust. § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nebyla v řízení úspěšná, proto jí náhrada nákladů řízení nenáleží. Ty by náležely podle § 60 odst. 1 s. ř. s. žalovanému. Žalovanému v tomto stadiu řízení však jednak žádné náklady nevznikly, jednak, i kdyby bývaly vznikly, podle ustanovení § 60 odst. 2 by je nebylo možné žalované přiznat.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. května 2008

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně

senátu